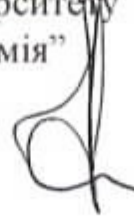

Гарант Освітньої програми
доцент кафедри корабельної
енергетики та електроенергетичних
систем Інституту Військово-
Морських Сил Національного
університету "Одеська морська
академія"

к.т.н.

Костянтин Назаренко

ВІДОМІСТЬ

про самооцінювання освітньої програми
"Корабельні енергетичні установки"
255 озброєння та військова техніка

Загальні відомості про освітню програму, яка подається на акредитацію

Назва ОПП	Корабельні енергетичні установки
Цикл (рівень вищої освіти)	Бакалавр
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	255 озброєння та військова техніка
Спеціалізація (за наявності)	Корабельні енергетичні установки
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна програма
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Навчання за Програмою можуть розпочати особи, які здобули повну загальну середню освіту та не мають протипоказань за станом здоров'я для навчання у вищих військових навчальних закладах
Термін навчання на освітній програмі	Тривалість програми – 4 роки заочною денною формою навчання
Форми здобуття освіти на ОП	Очна денна
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Інститут Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія", кафедра корабельної енергетики та електроенергетичних систем
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедри або інші підрозділи), залученні до реалізації ОП	Інститут військово-Морських Сил: кафедра кораблеводіння та штурманського озброєння, кафедра соціально-гуманітарних та фундаментальних дисциплін, кафедра озброєння, кафедра загальновійськових дисциплін, кафедра тактики ВМС та кафедра мовної підготовки.
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	Передбачає
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Офіцер військового управління тактичного рівня
Мова (мови) викладання	Українська

ПІБ гаранта ОП	Назаренко Костянтин Вікторович
Посада гаранта ОП	Доцент кафедри корабельної енергетики та електроенергетичних систем Інститут Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”

Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Формування спроможностей Військово-Морських Сил ґрунтується на необхідності нейтралізації (мінімізації впливу) існуючих викликів та загроз з морського напрямку, своєчасному реагуванню на них.

Реалізація зазначеного можлива завдяки поетапному і збалансованому розвитку бойового потенціалу ВМС ЗС України, з поступовим нарощуванням кола завдань і спроможностей, зокрема в сфері підготовки персоналу, тобто створення людського капіталу – офіцерів та старшин, котрі мають стати та стали прикладом колективного духу “служіння на користь Українському народові”.

Внаслідок анексії АР Крим та міста Севастополь Російською Федерацією у 2014 році здобувачі вищої освіти разом з частиною командного і викладацького складу Академії ВМС імені П.С. Нахімова були передислоковані у м. Одеса.

На підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2014 року № 163, Академію ВМС імені П.С. Нахімова було ліквідовано та створено Факультет Військово-Морських Сил “Одеської національної морської академії”. Постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 року № 433, Факультет ВМС Національного університету “Одеська морська академія” переформовано в Інститут Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”.

У 2014 році підготовка курсантів продовжилась та формувалась відповідними галузевим стандартам вищої освіти щодо підготовки судномеханічної команди суден річкового та морського флоту (стосовно енергетичних установок військових кораблів¹):

– Стандарт вищої освіти України. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Галузь знань – 27 “Транспорт”, спеціальність – 271 “Річковий та морський транспорт”. Затверджений Наказом МОН України від 05.12.2018 №1341 (далі Стандарт).

Події, що відбулись та відбуваються у Світі, починаючи з агресії Росії проти суверенної Грузії у 2008 році, анексія Криму, війна на Сході України та, з 24 лютого 2022 року – повномасштабна російсько-українська війна, спонукали та змусили науковців та дослідників поглянути на військовий корабель більш ширше та шукати ефективні рішення щодо швидкого нарощування спроможностей Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Це в сукупності з Професійним стандартом офіцера тактичного рівня Збройних Сил України (корабельні енергетичні установки), якій набув чинність на підставі

¹ **Військовий корабель** – це корабель (катер, судно), що належить до Військово-Морських Сил, має зовнішні розпізнавальні знаки державної належності і є під командуванням офіцера (мічмана, старшини), який перебуває на військовій службі в Збройних Силах України або є працівником Збройних Сил України (Наказ Командування ВМС ЗС України від 05.06.2019 р. № 141).

наказу Командування ВМС ЗС України від 21.05.2021 р. № 160, забезпечило перехід підготовки здобувачів вищої освіти Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” (далі Інститут) з галузі знань 27 Транспорт в галузь – 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону.

З іншого боку, відповідно до Наказу Генерального штабу Збройних Сил України від 26.03.2016 року № 122, підготовка здобувачів вищої освіти з галузі знань 27 Транспорт та спеціальності 271 Морський та внутрішній водний транспорт, повинна була завершитися до 2020 року включно.

Виходячи з вище наведеного, з 2019 року почалася реалізації освітньо-професійної програми (ОПП 2019 року, з щорічними змінами) “Корабельні енергетичні установки” за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (спеціальність 255 “Озброєння та військова техніка” та за спеціалізацією “Корабельні енергетичні установки”). В 2021 році вводиться в дію ОПП 2021 року, яка була погоджена з замовником – Командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України (11.07.2021 р.) та затверджена Вченою радою Інститут (протокол № 11/2021 від 12.07.2021 року).

У 2022 році на підставі [Наказу Міністерства освіти і науки України від 13.01.2022 р. № 26](#) в освітньо-професійну програму, були внесені зміни (після обговорення з зацікавленими сторонами (стейкхолдерами)) та затверджені на засіданні Вченої Ради Інституту ВМС НУ “ОМА” від 25.08.2022 р., протокол №12.

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Цілі:

формування та розвиток загальних і професійних компетентностей майбутніх офіцерів, які здатні керувати військовими колективами і можуть розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми професійної діяльності у сфері технічної експлуатації корабельних енергетичних установок.

Особливість:

- формування національно свідомої особистості, здатної до захисту України;
- формування лідерських якостей та здатності до керування військовим колективом;
- набуття і вдосконалення практичних навичок у боротьбі за живучість корабля;
- підготовка до виконання обов’язків вахтового механіка;
- удосконалення мовної підготовки з метою співпраці та взаємосумісництва з підрозділами сил НАТО;
- забезпечення фізичної готовності до виконання функціональних обов’язків в різних умовах обстановки, стійкого перенесення фізичних навантажень, нервово-психічних напружень і несприятливих факторів корабельної служби.

Унікальність:

професійна діяльність офіцерів тактичного рівня, зокрема військово-морського офіцера, передбачають виконання не тільки завдань безпечної експлуатації енергетичної установки корабля (катера, судна), а уміння протидіяти противнику завдяки адаптивному управлінню установкою.

<p><i>Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО</i></p> <p>Цілі ОПП відповідають як місії та стратегії ЗВО (Стратегія Інституту ВМС НУ “ОМА”) – “здійснення підготовки військово-морського спеціаліста – лідера нового типу і наповнення його найвищими ідеями відданості, честі та служіння Українському народові та своїй Державі” так і доктринальним документам Військово-Морських Сил Збройних Сил України (“Стратегія Військово-Морських Сил Збройних Сил України 2035” та “Доктрині. Військово-Морські Сили Збройні Сили України”), в яких чітко підкреслено, що досягнення спроможності захисту України з моря можливо завдяки добре мотивованим і професійним персоналом, налаштованим на перемогу.</p>
<p><i>Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкгоल्дерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:</i></p>
<p><i>здобувачі вищої освіти та випускники програми</i></p> <p>Розробка та наступне корегування ОП відбувалось з активним залученням всіх учасників освітнього процесу, а саме: замовників (стейкгоल्дерів) – Командування ВМС ЗС України, здобувачів вищої освіти та НПП Інституту.</p> <p>Створення робочої групи щодо розробки ОП, розробка ОП та наступні корегування програмних результатів ОП (з урахуванням вимог стейкголдера та здобувачів вищої освіти).</p>
<p><i>замовник (роботодавець)</i></p> <p>До формування військово-професійних компетентностей та результатів навчання залучалися провідні фахівці-практики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України, якими був розроблений Професійний стандарт, який визначає професійну кваліфікацію для випускників за даною ОП (Професійний стандарт затверджений наказом Командування ВМС ЗС України від 21.05.2021 р. № 160). Представники роботодавця приймають участь у підсумковій атестації випускників, в якості голів державних підкомісій. Під час роботи яких враховуються їх зауваження, що висловлені у звітах голів екзаменаційних комісій. Також, відбувається обговорення програмних результатів навчання з представниками роботодавця під час проведення конференцій, круглих столів, тощо.</p>
<p><i>академічна спільнота</i></p> <p>ОП розроблена робочою групою до якої входять висококваліфіковані фахівці за даною спеціальністю з багатим досвідом роботи за спеціальністю. Щорічно проводиться обговорення цілей та програмних результатів навчання під час моніторингу ОП; активна участь академічної спільноти в Програмі NATO-DEEP (<i>Defence Education Enhancement Program</i>) щодо вдосконалення військової освіти країн-партнерів дає можливість врахувати досвід академічної спільноти ЗВО європейських країн-партнерів з НАТО (Польща, Болгарія, Румунія, Хорватія) та порівняти його з вітчизняним при створенні та вдосконаленні освітніх програм.</p> <p>Інтереси академічної спільноти також враховуються шляхом: впровадження викладачами в освітній процес власного досвіду, опанованих сучасних методів і засобів навчання та інноваційних технологій протягом підвищення кваліфікації (стажування); забезпечення права викладачів на академічну свободу, академічну мобільність, обирання методів та засобів навчання, що забезпечують якість освітнього процесу, тощо.</p>
<p><i>інші стейкголдери</i></p> <p>Врахування поглядів та інтересів інших стейкгоल्дерів відбувається під час проведення вступної компанії Інституту ВМС та під час проходження корабельної практики ЗВО на кораблях Регіонального управління Морської охорони Адміністрації Державної прикордонної служби України.</p>
<p><i>Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці</i></p>

Тенденції розвитку спеціальності та ринку праці опосередковано пов'язано з безпековими питаннями, а саме, з одного боку це загострення боротьби у Світі за економічні ресурси Світового океану в умовах зменшення ресурсів суші, у тому числі поглиблення суперечностей та зростання масштабів боротьби за перерозподіл морських (океанських) акваторій, змін державного кордону країн на морі та меж виключних (морських) економічних зон держав; з іншого боку, одночасне збільшення обсягу світової торгівлі для задоволення потреб людства, усе більше підкреслює роль судноплавства, як рушійної сили, яке постійно трансформується і знаходиться у пошуку економічних, екологічних технологій та бізнес-рішень для майбутнього флоту та його активів. З досвіду повномасштабної російсько-української війни, блокування морських портів України, призвело до призупинення морських перевезень (перші 6 місяців війни), що в сукупності з іншими факторами призвело до [падіння ВВП в 2022 році на рівні 30,4%](#). Тому для вирішення національних інтересів України на морі, зокрема безпекових питань морської торгівлі, в Стратегії Військово-Морських Сил Збройних Сил України 2035, чітко був визначений пріоритет в підготовці персоналу – підготувати нове покоління висококваліфікованих, ініціативних військовослужбовців з розвинутими лідерськими якостями, які спроможні захистити народ України і національні інтереси в морському і прибережному середовищі. Реалізація цілей ОП та досягнення програмних результатів навчання можливо завдяки спрямуванню підготовки офіцерів тактичного рівня ЗС України (за спеціалізацією “корабельні енергетичні установки”) здатного розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми професійної діяльності у сфері корабельних енергетичних установок або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів військових та технічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Підготовка здобувача вищої освіти за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка для ВМС ЗС України проводиться виключно єдиним в Україні ВНП ЗВО зі специфічними умовами навчання. ([“Біла книга – 2019-2020. Збройні Сили України, Держспецтрансслужба”](#)).

Цілі ОП та програмні результати навчання ПР02 – ПР05, ПР11 – ПР25 забезпечують підготовку офіцерів тактичного рівня ЗС України (за спеціалізацією “корабельні енергетичні установки”) відповідно до вимог Стандарту вищої освіти (255 спеціальності) та Професійного стандарту офіцера тактичного рівня Збройних Сил України.

Враховуючи те, що випускники Інституту ВМС проходять службу у військових частинах які розташовані на території України, тому регіональний контекст, у даному випадку, не відіграє вагому роль в змісті ОП.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Специфіка підготовки військово-морського спеціаліста в провідних країнах світу обмежує доступ до навчальних планів та програм їх підготовки. НПП кафедри корабельної енергетики та електроенергетичних систем у 2018 році були співвиконавцями комплексної НДР “Рекомендації щодо подальшого реформування системи військової освіти ЗС України на основі вивчення досвіду трансформації системи освіти у країнах-колишніх членів організації Варшавського договору до сучасних моделей підготовки військових фахівців прийнятих у країнах – членах НАТО”. В результаті виконання НДР був проведений моніторинг ОП (в межах відкритого доступу) ВВНЗ країн Болгарії та Румунії, зокрема, військово-морських академій (https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/akt-vprovadzhennia-ndr-pidhotovka_t.pdf).

Отримані результати НДР дали підґрунття для обговорення з зацікавленими сторонами та внесення змін в ОП починаючи з 2019 року, а саме, у програму підготовки включена ЗВО навчальна дисципліна “Лідерство” та “Бойова система виживання воїнів”.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)

ОП розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для спеціальності 255 Озброєння та військова техніка, затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України від 05.12.2018 р. №1341. У відповідності до Стандарту вищої освіти освітній процес повинен бути спрямований на досягнення інтегральної компетентності, “здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми професійної діяльності у сфері корабельних енергетичних установок або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів військових та технічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов”, що забезпечується освітніми компонентами двох циклів:

– цикл загальної підготовки (з вибіркової частиною), що дозволяє досягти результатів навчання, які формують загальні компетентності та отримати концептуальні знання та розуміння, необхідні для набуття спеціальних компетентностей;

– цикл професійної підготовки (з вибіркової частиною) – забезпечує досягнення результатів навчання для набуття спеціальних, а саме, фахових та предметних компетентностей. В контексті формування здатності здобувачів вищої освіти до вміння виявляти, діяти та розв’язувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення в професійної діяльності, це забезпечується загальними компетентностями.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти, що передбачена ОП, дозволяє здобути необхідні знання, уміння, навички та досвід з експлуатації корабельних енергетичних установок в обсязі необхідному для набуття освітньої та професійної кваліфікації офіцера тактичного рівня ЗС України (корабельні енергетичні установки).

Не менш 70% освітніх компонентів Стандарту вищої освіти та решта, які відображені в Професійному стандарті, дозволяють формувати компетентності необхідні для опанування посад командного складу кораблів та суден (за спеціалізацією), що входять до складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України та інших військових формувань, що належать Сектору безпеки й оборони України.

Під час розроблення та корегування ОП була дотримана відповідність Стандарту щодо:

– форм та методів викладання, оцінювання та атестації здобувачів вищої освіти;

– виконання вимог до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема відповідності кадрового, матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення ОП вимогам ліцензування; здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОП, дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу та ін.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт наявний.

2. Структура та зміст освітньої програми

<i>Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?</i>	240 кредитів ЄКТС
<i>Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?</i>	173 кредитів ЄКТС
<i>Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?</i>	67 кредитів ЄКТС
<p><i>Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?</i></p> <p>Предметна область ОП поєднує об’єкти вивчення та діяльності, до яких відноситься експлуатація військової техніки, зокрема, корпус корабля (катера та судна), корабельні конструкції та корабельні технічні засоби; предмет вивчення, під яким розуміють, технічні системи та комплекси кораблів (катерів, суден) – корабельні установки, комплекси, механічні системи та технічні засоби (пропульсивний комплекс та пропульсивна установка, допоміжні механізми та системи, електрообладнання і електронна апаратура та системи управління); організація роботи екіпажів та піклування про особовий склад на кораблях (катерах, суднах). Виходячи з визначених ОП, об’єктів вивчення та діяльності, освітні компоненти за своїм змістом та обсягом дозволяють розкрити теоретичний зміст предметної області, що передбачений Стандартом вищої освіти. Теоретичний зміст предметної області базується на основних законах, закономірностях, категоріях, поняттях, концепціях та принципах, які використовуються у сфері військової техніки, в ході їх експлуатації, повсякденного обслуговування, які забезпечуються освітніми компонентами циклу загальної підготовки (такі як, “Фізика”, “Вища математика”, “Інформатика та основи програмування”, “Теоретична механіка”, “Опір матеріалів”, “Електротехніка”, “Теорія машин і механізмів”, “Метрологія та вимірювальна техніка”, “Теорія автоматичного управління”, “Термогідродинамічні процеси”) та частково циклом професійної підготовки, такі як, “Теорія будови та живучість корабля”. Формування здатності здобувачів вищої освіти набути знань, умінь та навичок за ОП вкладається в структурно-логічну послідовність вивчення освітніх компонентів, а саме, навчальні дисципліни, що формують теоретичний зміст предметної області, передують освітнім компонентам циклу фахової підготовки, які забезпечують набуття компетентностей та результатів навчання стосовно об’єктів вивчення. Завдяки цьому підходу, здобувачі вищої освіти, додатково мають оволодіти методами, методиками виконання завдань за профілем діяльності.</p>	
<p><i>Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?</i></p> <p>Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти забезпечується вибірковою частиною ОП (28% від загального навчального навантаження) та індивідуальним планом, який формується з обов’язкових та вибірових освітніх компонентів. Формування переліку вибірових компонентів ОП та процедура їх обрання здобувачем здійснюється відповідно до розділу 1 “Положення про вільний вибір курсантами (слухачами) Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія””.</p> <p>Іншим напрямком забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти є шлях індивідуалізації навчання, через індивідуальний графік навчання, який спрямований на поглиблення самостійної роботи курсантів у навчанні з консультуванням з викладачем, підвищення рівня підготовки майбутніх спеціалістів та розкриття їхніх індивідуальних творчих здібностей.</p> <p>Положення про індивідуальний графік навчання курсантів ІВМС</p>	

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Вибіркова частина ОП складає 28% від загального навчального навантаження та передбачає два блока освітніх компонентів (освітні компоненти за довільним вибором). До освітніх компонентів за довільним вибором входять навчальні дисципліни іншої кафедри, що забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти за даної ОП. Освітні компоненти блоків за довільним вибором є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю.

У відповідності до п.1.9. [“Положення про вільний вибір курсантами \(слухачами\) Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”, здобувач вищої освіти має право обрати освітні компоненти з вибіркової частини ОП наступним чином:

1. при виборі за блоками дисциплін – написання заяви під час вибору спеціальності;
2. при виборі окремих освітніх компонентів з переліку – тільки для наступного року навчання.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 255 “Озброєння та військова техніка” організована згідно вимог [“Інструкції про порядок організації і проведення військового \(флотського\) стажування, навчальної, виробничої, ремонтної, корабельної та інших видів практики курсантів \(слухачів, студентів\) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів”](#) (Наказ МОУ від 12.01.2016 № 5) та [Положенням про організацію освітнього процесу в ІВМС](#).

Однією з позитивних практик є проходження здобувачами вищої освіти корабельної практики на третьому курсі навчання на навчальних кораблях країн-партнерів (у відповідності до Переліку заходів міжнародного військового співробітництва в рамках програми НАТО-DEEP), що дозволяє здобувачу вищої освіти набути та вдосконалити знання, уміння та практичні навички у фаховій підготовці з питань: будови навчального корабля; організації повсякденної діяльності корабля та організації боротьби за живучість; відпрацювання практичних навичок з технічного використання за призначенням та технічного обслуговування корабельних технічних засобів.

Корабельна практика:

– 2022 р. – [курсанти Інституту Військово-Морських Сил проходять навчальну практику на борту корабля “Wodnik” Академії ВМС Республіки Польща](#)

– 2022 р. – [Звіт щодо проходження курсантами Інституту ВМС НУ “ОМА” корабельної практики на навчальному кораблі ORP “Wodnik” \(Республіка Польща\).](#)

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП

Сфера діяльності здобувачів вищої освіти, що формалізована в Стандарті вищої освіти за спеціальністю 255 “Озброєння та військова техніка” та Професійному стандарті офіцера тактичного рівня Збройних Сил України, передбачає набуття здобувачем вищої освіти індивідуальних, комунікативних та управлінських навичок. Враховуючи це, в ОП передбачені відповідні компетентності: загальні (K01 – K05, K07 – K10); фахові компетентності (K11, K13, K15, K18, K21, K23); військово-професійні (ВПК 2, ВПК 3) та військово-спеціальні (ВСК 5). Набуття даних компетентностей дозволяють формувати у здобувачів здатність до комунікації, лідерства, уміння вирішувати конфлікти, працювати в складі миротворчих місій та багатонаціональних міжнародних навчаннях, здатність брати на себе відповідальність та приймати рішення у критичних ситуаціях, зокрема, під час

ведення боротьби за живучість озброєння та військової техніки при активній протидії противника або у випадку аварійної ситуації, а також здатність до подальшого навчання. Набуття навичок “soft skills” забезпечуються вивченням освітніх компонентів: “Англійська мова”, “Історія війн та воєнного мистецтва (у т.ч. воєнна історія України)”, “Українська мова (за професійним спрямуванням)”, “Філософія”, “Політологія та соціологія”, “Лідерство”, “Бойова система виживання воїнів (у т.ч. тактична медицина)”, “Управління повсякденною діяльністю підрозділів (у т.ч. охорона державної таємниці, безпека життєдіяльності, основи охорони праці, безпека військової діяльності)”, “Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування ЗС України”, “Організація боротьби за живучість корабля” та ін. Формування соціальних навичок відбувається не тільки під час навчальних занять (при обговоренні проблемних питань, в дискусії під час захисту індивідуальних завдань, звітів з практичної підготовки, підсумкової атестації), вони набуваються в системі підготовки молодших командирів, під час спортивних змагань та військово-патріотичної роботи.

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?

ОП за спеціальністю 255 “Озброєння та військова техніка” урахує вимоги Професійного стандарту офіцера тактичного рівня ЗС України (корабельні енергетичні установки).

Професійний стандарт вводиться в систему вищої військової освіти як відомчий нормативний документ з метою уніфікації вимог до базових складових професії офіцера тактичного рівня всіх видів, родів військ і спеціальних військ Збройних Сил України незалежно від отриманої у ЗВО, ВНП ВНЗ спеціальності, спеціалізації та посади після завершення навчання в зазначених освітніх закладах.

Перелік компетентностей офіцера тактичного рівня формується з врахуванням виконання службових (бойових) функцій (*загальновійськова, тактична, військово спеціальна* (за видом, родом військ і спеціальних військ Збройних Сил України), *організаційно-технічна* (навчання і виховання воїнів) на посаді за призначенням в умовах мирного та воєнного часу. Особливістю формування компетентностей військового фахівця є те, що вони набуваються поступово, формуються цілою низкою навчальних дисциплін або модулів на різних етапах даної освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Самостійна робота курсантів є основним способом засвоєння навчального матеріалу. Вона здійснюється з метою відпрацювання та засвоєння навчального матеріалу, закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок; виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін (курсів роботи (проекти), розрахунково-графічні роботи, реферати тощо), воєнно-наукових робіт; підготовки до майбутніх занять та контрольних заходів; формування у курсантів культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань, що відображено в [“Положення про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#).

Навчальний час, відведений на самостійну роботу курсанта регламентується навчальним (робочим навчальним) планом і складатиме не менше ніж 1/3 загального обсягу навчального часу. Щотижнева самостійна робота здобувача вищої освіти складатиме не менше ніж 45% від загального тижневого навантаження курсанта. Види та форми самостійної роботи здобувача за кожною навчальною дисципліною визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти в рамках ОП не здійснюється, але з метою подолання розриву між теорією та практикою в Командуванні підготовки ВМС ЗС України щорічно розробляється “План проведення занять з курсантами (слухачами) Інституту ВМС та відділення військової підготовки Морехідного коледжу технічного флоту НУ “ОМА”, які проводяться керівним складом Командування ВМС ЗС України на кораблях, катерах та суднах забезпечення ВМС.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

<i>Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП</i>	вступникам https://ivms.mil.gov.ua/pravyla-pryjomu/
<i>Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?</i> <p>В II розділі Правил прийому до Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” на навчання враховуються особливості ОП завдяки відбору вступників. Правила прийому розроблені та викладені на сайті Інституту та НУ ОМА (https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/pravyla-pryjomu-na-2022-rik.pdf).</p>	
<i>Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?</i> <p>Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до Інституту ВМС НУ “ОМА” (https://ivms.mil.gov.ua/pravyla-pryjomu/), Інструкцією про порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів (слухачів) ВВНЗ МО України (наказ МОУ від 24.12.1997 № 490), Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті ВМС НУ “ОМА” та “Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія””.</p> <p>Дані документи є загальнодоступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.</p>	
<i>Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?</i> <p>Не було.</p>	
<i>Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?</i> <p>В Інституті ВМС розроблене та реалізується “Положення про порядок визнання результатів навчання, які отримані у неформальній освіті Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія””.</p>	
<i>Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?</i> <p>Звернень від здобувачів вищої освіти (навчаються за даної ОП), щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не було.</p>	

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи.

Освітній процес в Інституті здійснюється за такими формами викладання та навчання як ([Положення про організацію освітнього процесу в Інституті ВМС НУ “ОМА”](#)): **навчальні заняття** (лекції, групові заняття, лабораторні та практичні заняття, консультації); **самостійна робота** (засвоєння частини навчального матеріалу навчальної дисципліни та виконання індивідуальних завдань (реферати, контрольні роботи, розрахунково-графічні роботи, курсові роботи та проєкти); **практична підготовка** (практика, стажування (переддипломна)). Форми викладання та навчання за окремими навчальними дисциплінами, що передбачені навчальними планами, визначаються в робочих програмах навчальних дисциплін. Навчання здобувачів вищої освіти в Інституті ВМС здійснюється за очною денною формою навчання.

Розподіл годин, що відводиться на лекції, практичні, групові, семінарські, лабораторні заняття та на самостійну роботу здобувачів вищої освіти визначається навчальним планом, перелік та зміст навчальних занять – робочою програмою навчальної дисципліни, що розробляється відповідно до [“Положення про навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”, а також у [силабусах](#) освітніх компонентів.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі “Інструкції про порядок організації і проведення військового (флотського) стажування, навчальної, виробничої, ремонтної, переддипломної та інших видів практики курсантів (слухачів, студентів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів”, що затверджена наказом Міністерства оборони України від 12.01.2016 № 5.

Підсумкова атестація організовується і проводиться відповідно до вимог “Методичних рекомендацій щодо організації та проведення атестації здобувачів фахової передвищої та вищої військової освіти, слухачів-інтернів”, затвердженої Першим заступником Міністра оборони України 26.09.2022 року. Начальником Інституту ВМС, щорічно видається наказ з призначення екзаменаційних комісій.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентрований підхід передбачає взаємоповагу і партнерство між учасниками освітнього процесу, можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, наявність процедур реагування на курсантські скарги та ін.

Реалізація студентоцентрованого підходу забезпечується:

- створенням освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти (Стратегія Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”);
- участю здобувачів вищої освіти в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу (п.3.2. [“Положення про органи курсантського самоврядування Інституту військово-морських сил Національного університету “Одеська морська академія”](#));
- наданням курсантам (слухачам) права вибору теми курсової роботи (проєкту) або пропонується висунути власну тему (п. 6.2. Положення про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”);

– частковою організацією роботи щодо скарг курсантів (п.5.7. [“Положення про органи курсантського самоврядування Інституту військово-морських сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”).

За результатами опитувань здобувачів вищої освіти у 2022 році рівень задоволеності формами, методами навчання та викладання, спрямовані на досягнення заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання складає 79%.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Науково-педагогічні працівники Інституту ВМС мають право на академічну свободу, що реалізується в інтересах особи та стосується права: обирати форми та методи навчання, які сприяють найкращому доведенню інформації до здобувачів вищої освіти та досягнення очікуваних результатів під час їх навчання; проведення наукових досліджень; на забезпечення відповідних умов праці, підвищення свого професійного рівня, організацію відпочинку та побуту та ін. (п. 12.2.1 [“Положення про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#))

Інший учасник освітнього процесу – здобувач вищої освіти, має право: брати участь у роботі військово-наукового товариства, творчих гуртків, спортивних секцій; відвідувати додатково за узгодженням з командуванням Інституту будь-які види занять, що проводяться в Інституті і сприяють успішному оволодінню спеціальністю; самостійно організовувати свою роботу в час, визначений для цього розпорядком дня і розкладом занять.

Прикладом реалізації принципів академічної свободи здобувачів вищої освіти є корегування змісту освітнього компоненту [“Організація боротьби за живучість корабля”](#), яка сформована на підставі наданої та узгодженої з представником стейкхолдера колективної думки (протокол засідання кафедри КЕ та ЕЕС від 25.05.2022 р. № 5).

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

Доведення інформації до здобувачів вищої освіти стосовно цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання здійснюється послідовно та систематично, а саме, в документах які є наявними на сайті ІВМС: освітньо-професійна програма [“Корабельні енергетичні установки”](#); [“Положення про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#); [“Положення про оцінювання знань курсантів за кредитно-модульною системою”](#); [силабуси](#) освітніх компонентів за ОП.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Поєднання навчання і наукових досліджень здійснюється здобувачами через проведення оглядів результатів сучасних досліджень для проведення аналізу об’єкта дослідження та обґрунтування технічних та/або управлінських рішень при виконанні курсових робіт, курсових проєктів.

Здобувачі вищої освіти за власним бажанням мають право брати участь у роботі воєнно-наукового(их) гуртка(ах) кафедр Інституту ВМС. Результати наукової роботи здобувачів вищої освіти під час навчання в Інституті можуть бути представлені у Збірнику наукових праць курсантів та студентів, інших фахових виданнях та/або на Всеармійських конкурсах Збройних Сил України та/або Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, статей і тощо.

Напрямами реалізації питання поєднання навчання і досліджень за ОП для здобувачів вищої освіти є:

- наукові конференції, семінари, круглі столи, інтелектуальні вікторини (<https://ivms.mil.gov.ua/2022/11/23/5000/>, <https://ivms.mil.gov.ua/2021/12/08/v-instituti-vijskovo-morskyh-syl-provedeno-viktorynu-sered-kursantiv/>) та інші;
- безкоштовна публікація в фахових виданнях НУ “ОМА” та у Збірнику статей курсантів Інституту ВМС НУ “ОМА” (<https://ivms.mil.gov.ua/naukova-robota-kursantiv/>) з попередньою перевіркою результатів досліджень на плагіат (з використанням інформаційних ресурсів структурного підрозділу Інституту – науково-дослідного центру “Державний океанаріум”);
- наукове товариство курсантів (студентів), яке діє згідно розділу 4 “[Положення про наукову роботу слухачів \(курсантів\) Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”.

З метою популяризації наукової діяльності серед молоді, яка навчається та працює в Інституті в липні 2022 року Вченої Радою Інституту було затверджено “[Положення про Наукове товариство курсантів та молодих вчених](#)”.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

В зміст освітніх компонентів: “Основи корабельної енергетики”, “Корабельні головні енергетичні установки” та “Корабельна енергетика” внесені зміни на підставі досліджень проведених під час виконання НДР “Енергоефективна система позиціонування судна подвійного призначення” (результат експертизи анотованого звіту, Наказ МОН України від 04.10.2021 р. № 1058, п. 266).

“Корабельні допоміжні механізми та системи” – в 2021 році оновлена методика виконання курсового проекту, яка дозволяє оптимізувати розрахунки з використанням сучасного програмного забезпечення за допомогою ПЕОМ.

За участю двох науково-педагогічних працівників кафедри (І. Попроцький та В. Сапіга) в 2018 році виконана НДР “[Підготовка – Т](#)” щодо аналізу процесу трансформації систем підготовки військових фахівців, зокрема, військово-морських спеціалістів, у країнах членах організації Варшавського договору (Болгарія та Румунія) до сучасних моделей підготовки офіцерських кадрів, прийнятих у країнах-членах НАТО. На підставі отриманих результатів внесені зміни в ОП починаючи з 2019 року, а саме, у програму підготовки курсантів Інституту включена навчальні дисципліни “Лідерство” та “Бойова система виживання воїнів” (протокол засідання Вченої Ради Інститут ВМС № 14 від 18.09.2019 р.).

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов’язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Інтернаціоналізація діяльності в ЗВО реалізується з 2015 року різними програмами в рамках проекту [вдосконалення військової освіти \(DEEP-NATO\)](#):

– у 2018 році доцент кафедри Корабельної енергетики та електроенергетичних систем В. Сапіга, пройшов тренінг за курсом з “*Leadership development course* (19946)”. ([сертифікат](#));

– в 2020 році доцент кафедри Корабельної енергетики та електроенергетичних систем К. Назаренко отримав [сертифікат відповідності рівню знання англійської мови](#) в академії ВМС Республіки Болгарія;

– у 2021 році три НПП кафедри Корабельної енергетики та електроенергетичних систем, пройшли тренінг за курсом з “*Student centered active learning methods*” ([сертифікат](#)).

– у 2022 році доцент кафедри Корабельної енергетики та електроенергетичних систем Назаренко К.В. сумісно з групою ЗВО пройшли курс підвищення кваліфікації [Engine room resource management](#) в академії ВМС Республіки Болгарія та отримали [відповідні сертифікати](#).

Навчання в закордонних військово-морських ЗВО.

– з 2021 року курсант Хмеловський Д.Д. проходить навчання в Коледжі Королівських ВМС “Британія” (Великобританія, м. Дартмут), наказ начальника інституту ВМС від 16.08.2021 р. №155;

– корабельна практика на ОРР “*Wodnik*” (Республіка Польща) з 26.07–17.09.2022 року ([сертифікат К.Ахрамєєв та О.Гуцол](#)).

– з жовтня 2022 року, курсант [Микита Бойко](#), проходив навчання в *Italian Naval Academy* (Італійська Республіка, м. Ліворно).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти визначені в розділі 8 [“Положення про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#). В Інституті ВМС використовуються наступні види контролю: вхідний, поточний, самоконтроль, модульний, семестровий, підсумковий. В робочих навчальних програмах навчальних дисциплін вказані форми, методи контролю та демонстрації результатів навчання та система оцінювання ([“Положення про навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)). Питання контролю і оцінки результатів навчання, також відображені в силабусах освітніх компонентів.

В розділі 5 [“Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#) в межах навчальних дисциплін ОП передбачений контроль рівня засвоєння знань здобувачем вищої освіти у вигляді (за змістом та обсягом навчальної дисципліни): тестування (у тому числі з використанням комп’ютерної техніки); поточного опитування; виконання творчих робіт; виконання письмового контрольного завдання; виконання письмової контрольної роботи; співбесіди; захисту курсового проекту (роботи); накопичування (за оцінкою видів робіт змістового модуля: лабораторні, практичні роботи, семінари, розрахунково-графічні роботи, творчі завдання тощо).

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються [“Положенням про оцінювання знань курсантів за кредитно-модульною системою в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);

робочими програмами навчальних дисциплін, в яких конкретизуються інформаційно-методичне і матеріально-технічне забезпечення, критерії оцінювання рівня її засвоєння, а також форми та засоби поточного і семестрового контролю (п.3.6. [“Положенні про навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)) та в [силабусах](#) навчальних дисциплін.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Здобувачі вищої освіти мають можливість самостійно ознайомитися (в зручний для них час, у форматі 24/7) з формами контрольних заходів та з критеріями оцінювання в силабусах навчальних дисциплін, розміщених на офіційному сайті Інституту ВМС у вкладці [“Навчальні дисципліни”](#) (<https://ivms.mil.gov.ua/navchalni-dyscypliny/>).

Розгорнуту або додаткову інформацію з контрольних заходів та критеріїв оцінювання з навчальних дисциплін доводять до здобувачів вищої освіти на першому занятті відповідного освітнього компоненту.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 255 “Озброєння та військова техніка” (зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.01.2022 № 26). ОП передбачає атестацію ЗВО у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється “Положенням про оцінювання знань курсантів за кредитно-модульною системою в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”. Здобувачі вищої освіти мають можливість самостійно ознайомитися (в зручний для них час, у форматі 24/7) з документами у вкладці “[Документи з організації освітньої діяльності](#)” на офіційному сайті Інституту ВМС.

Яким чином ці процедури забезпечують об’єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об’єктивність екзаменаторів, а саме, правила етичної поведінки та правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу, формалізовані в розділі 3 “[Положення про академічну доброчесність в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”.

Права та обов’язки екзаменаційної комісії під час проведення атестації здобувачів вищої освіти з питань об’єктивного оцінювання знань та вмінь курсантів у межах, визначених стандартами вищої освіти, та згідно з вимогами інших нормативно-правових актів щодо атестації курсантів, регулюється п.5.2, п. 7.4 та п. 7.5 “[Методичних рекомендацій щодо організації та проведення атестації здобувачів фахової передвищої та вищої військової освіти, слухачів-інтернів](#)” (затверджені Першим заступником Міністра оборони України 26.09.2022 року).

Питання щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та вирішення конфліктних ситуацій в Інституті регулюються “[Положенням про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та вирішення конфліктних ситуацій в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”.

Скарг щодо фактів порушень з боку екзаменаторів за ОП не надходило. Доступність здобувачів вищої освіти до наведених вище документів сприяє розширенню їх обізнаності щодо прав та свобод.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Розділ 4 “[Положення про оцінювання знань курсантів \(слухачів\) ...](#)” урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів, в якому визначено, що здобувачі вищої освіти, які за результатами семестрового контролю мають академічну заборгованість з однієї або двох навчальних дисциплін, повинні її ліквідувати до початку наступного семестру. Повторне складання екзамену або заліку здійснюється відповідно до графіка ліквідації заборгованості, як правило викладачем, який проводив екзамен або залік у перший раз. У разі повторного отримання незадовільної оцінки наступний екзамен або залік приймає комісія, яка створюється начальником кафедри.

Перескладання екзамену або заліку з навчальної дисципліни з метою підвищення оцінки допускається лише як виняток, з поважних причин, за заявою здобувача вищої освіти на ім'я начальника Інституту, погодженою заступником начальника Інституту з навчальної та наукової роботи, начальником (завідувачем) кафедри та підтриманою органом студентського самоврядування.

Приклад. За результатами семестрового контролю 2022/2023 навчального року на третьому році навчання курсанти Коханський В.В. та Галаган Д.В. отримали незадовільні оцінки з дисципліни “Теорія машин і механізмів” та пересклали залік за відомостями № 2441-22/5 від 12.12.2022 р. та № 2449-22/5 від 22.12.2022 р.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Згідно розділу 3 “[Положення про оцінювання знань курсантів \(слухачів\) ...](#)”, здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час контролю, або вважає, що його знання оцінені не об'єктивно має право звернутися з цього питання рапортом до голови Комісії з питань етики та академічної доброчесності. Також “[Положенням про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів ...](#)”, передбачено створення Апеляційної комісії на період проведення семестрового контролю, метою якої є вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з оцінюванням знань та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Апеляційна комісія розглядає звернення (скаргу) здобувача вищої освіти не пізніше наступного дня після подання. Результати розгляду апеляційного звернення (скарги) здобувачеві вищої освіти повідомляють відразу після прийняття рішення, про що здобувач вищої освіти та члени комісії підписують відповідний протокол.

Протягом здійснення освітньої діяльності за ОП випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів серед здобувачів вищої освіти не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені у наступних документах ЗВО та розміщені на сайті Інституту ВМС і доступні у форматі 24/7: “[Положення про академічну доброчесність в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”; “[Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”; “[Стратегія Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”; “[Тимчасова інструкція, щодо порядку перевірки наукових праць на унікальність текстів та наявність академічного плагіату](#)”.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Науково-дослідний відділ інформаційного забезпечення досліджень військової частини А1113 (відокремлений підрозділ Інституту) проводить обов'язкову безкоштовну комп'ютерну перевірку на академічний плагіат дипломних робіт здобувачів вищої освіти, а саме:

- здійснює перевірку наданих наукових праць на унікальність в мережі Інтернет за допомогою одного або декількох програмно-технічних засобів (програма “eTXT Антиплагіат” або “Advego Plagiatus”);
- надає результати комп'ютерної перевірки начальнику науково-організаційного відділу Інституту та керівнику відповідної кафедри.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти ОП реалізується: через відкритість та доступність документів ЗВО з питань доброчесності; інформаційної

роботи Комісії з питань етики та академічної доброчесності; обговорення питань, пов'язаних із академічною доброчесністю на зустрічах з керівним складом Інституту та кураторів курсантських груп; висвітлення основних вимог викладачів щодо питань академічної доброчесності у силабусах навчальних дисциплін.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП.

Розділ 13 “[Положення про академічну доброчесність ...](#)” визначає форми відповідальності здобувачів вищої освіти за порушення правил академічної доброчесності: повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, екзамену, заліку); повторне проходження навчального курсу; попередження; позбавлення академічної стипендії та відрахування з Інституту.

Фактів порушення академічної доброчесності на ОП виявлено не було.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму??

Відбір науково-педагогічних працівників в Інституті ВМС здійснюється на підставі: законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту” та спільного наказу МОН та МО України від 25.08.2021 р. № 251/926 (зі змінами) [“Про затвердження Порядку заміщення на конкурсній основі вакантних посад науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти та керівників закладів фахової передвищої військової освіти, військових ліцеїв, що належать до сфери управління Міністерства оборони України”](#).

До реалізації освітньої програми залучаються науково-педагогічні працівники, в тому числі з науковими ступенями та/або вченими званнями, які мають досвід навчально-методичної, науково-дослідної роботи, службової діяльності (у т.ч. бойовий досвід) та відповідають кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючими ліцензійними вимогами МОН України.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу в Інституті, зокрема, на кафедрі Корабельної енергетики та електроенергетичних систем, відбувається за наступними напрямками, що візуалізовано у [наступній схемі](#).

Щорічно, за заявкою Інституту ВМС через Командування підготовки ВМС ЗС України, формується “План проведення військового стажування (практики) курсантів Інституту на кораблях та частинах ВМС ЗС України” у відповідності до [Наказу МО України від 12.01.2016 №5](#).

На підставі Наказу Міністерства оборони України від 09.09.2015 № 472 ([“Положення про екзаменаційні комісії вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів”](#)) представники роботодавця щорічно залучаються в якості голів та членів екзаменаційних комісій:

– у 2020/2021 навчальному році – Ігнатенко О.А., головний механік відділу флагманських спеціалістів управління доктрин та індивідуальної підготовки Командування підготовки Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Механізм, якій дозволяє залучати до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків (представників роботодавців), створений на підставі Наказу Генерального штабу ЗС України від 21.04.2017 р. № 145 “Про порядок планування та проведення занять керівним складом структурних підрозділів Генерального штабу ЗСУ та органів військового управління які є замовниками на підготовку військових фахівців з курсантами (слухачами) ВВНЗ та ВНП ЗВО”. Щорічно Інститутом ВМС розробляється “План проведення занять з курсантами (слухачами) Інституту ВМС та відділення військової підготовки Морехідного коледжу технічного флоту НУ “ОМА” та погоджується з Командуванням підготовки ВМС ЗС України (не для публікації у відкритих джерелах).

04 листопада 2021 року, Начальником управління експлуатації та судноремонту Командування ВМС ЗС України, Євгеном Шульженко, для здобувачів вищої освіти було проведена лекція з питань сучасного стану та перспектив розвитку корабельних енергетичних установок ВМС ЗС України.

14 жовтня 2022 року, ВО командира РБ “Яни Капу” (2014 – 2019 рр.), Юрієм Будзило, для здобувачів вищої освіти була проведена лекція з питань виконання операцій з кораблеводіння в умовах активної протидії противника (на підставі ретроспективного

аналізу подій у Керченській протоки (25 листопада 2018 року)). В лекції було показано, як ефективно управління пропульсивним комплексом корабля дозволяє асиметрично вести боротьбу з противником, якій переважає за бойовим потенціалом.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Для забезпечення професійного розвитку НПП в Інституті ВМС розроблено [“Положення про підвищення кваліфікації \(стажування\) науково-педагогічних працівників Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”, в якому регламентуються питання планування, організації та форм проведення підвищення кваліфікації викладачів. До основної форми підвищення кваліфікації НПП ВВП ЗВО відноситься стажування, яке передбачає виконання НПП професійних завдань та функцій на певній посаді та реалізується у наступних формах: на власній базі Інституту ВМС; на споріднених кафедрах аналогічного профілю інших ВВНЗ (ВВП ЗВО) міста, країни; в органах військового управління, військових частинах (на кораблях), на підприємствах, в організаціях, установах МО України; на підприємствах, в організаціях та установах інших центральних органів виконавчої влади.

Щорічно за поданням начальників кафедр в ЗВО створюється “План підвищення кваліфікації керівного складу та НПП Інституті ВМС” на навчальний рік.

В 2021 році – захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.05.03 – двигуни та енергетичні установки – Слободянюк М.В.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Оцінка та заохочення викладачів здійснюється за результатами їх діяльності, конкурсів та їх рейтингу, яка забезпечується щорічним моніторингом якості викладачів відповідно до [“Положення про оцінювання якості науково-педагогічних працівників і педагогічних працівників НУ “ОМА”](#)”. [Результати оцінювання науково-педагогічних працівників](#) публікуються на веб-сайті Інституту ВМС як рейтинг найвищих показників серед викладачів ЗВО.

Питання матеріального заохочення або стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП Інституту ВМС регламентується Колективним Договором (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/kolektyvnyi-dohovir-ivms-2021-25.pdf>) .

За поданням командування Інституту у період 2019 – 2022 років декілька викладачів (з числа працівників ЗС України) були заохочені владою Начальника Генерального штабу (відзнакою НГШ ЗС України).

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

У відповідності до п. 31 Постанови КМУ “Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності” від 30 грудня 2015 р. № 1187, вищі військові навчальні заклади (військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання) подають відомості про дотримання кадрових, технологічних та інших вимог безпосередньо органу ліцензування.

Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах, лабораторіях, тренажерних комплексах, на полігонах, у навчальному центрі, на кораблях і в частинах ВМС ЗС України. Для практичної підготовки курсантів використовується тренажерна база НУ “ОМА” та Інституту ВМС, яка включає в себе навчально-лабораторне обладнання, пристрої, системи та комплекси озброєння і техніки, що розташовані у навчальних та лабораторних корпусах університету. З метою максимально можливого наближення освітнього процесу (отримання практичних навичок здобувачами вищої освіти) до майбутньої діяльності офіцера, частина занять на матеріальній частині проводяться на кораблях ВМС ЗС України. Протягом 2016-2021 років з метою вдосконалення навчально-матеріальної бази було придбано: навігаційно-тактичний тренажер “*Dangerous waters*”; тренажер з керування кораблем NTPRO-5000; два лінгафонні кабінети; комп’ютерний клас (клас інформаційних технологій); навчальні стенди та макети (за навчальними дисциплінами).

[перелік видань кафедри корабельної енергетики та електроенергетичних систем](#) (з 2017 по 2022 рр.) представлені на сайті Інституту ВМС.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище, що створене в Інституті ВМС поєднує використання підходів, які притаманні сучасним ЗВО (ВНП ЗВО) зі специфічними умовами навчання, які необхідні для формування компетентностей та програмних результатів навчання майбутнього офіцера тактичного рівня Збройних Сил України (зокрема, з “експлуатації корабельних енергетичних установок”), а саме: використання спеціалізованих навчальних аудиторій з розгорнутими зразками технічних засобів кораблів (суден) та тренажерів (матеріально-технічна база НУ “ОМА” та Інституту ВМС); можливість проведення занять на діючих зразках озброєння та технічних засобів (матеріальної частини кораблів, катерів та суден ВМС ЗС України); навчання та виховання не лише в аудиторії, але і поза службовий час (отримання навичок роботи з підлеглими та проходження курсу лідерства та ін.).

У відповідності до спільного наказу Міністерства освіти і науки та Міністерства оборони України від 15.08.2018 № 910/412 “Про затвердження Положення про військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти” здобувачі вищої освіти знаходяться на повному державному утриманні. Здобувачі вищої освіти та НПП Інституту ВМС мають безоплатний доступ до всієї наявної в НУ “ОМА” та Інституті інфраструктури та інформаційних ресурсів. Доступ до “системи дистанційного доступу до навчально-методичних матеріалів НУ “ОМА” є безкоштовним та організований через відповідну процедуру.

Моніторинг потреб і інтересів здобувачів вищої освіти виконується під час проведення опитувань здобувачів вищої освіти під час оцінки морально-психологічного стану. Результати моніторингу свідчать про загальну задоволеність умовами навчання, харчування, проживання та повсякденної діяльності.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров’я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров’я)

Освітнє середовище ІВМС, не зважаючи на військову специфіку, є безпечним для життя і здоров'я здобувачів ОП, що забезпечується діяльністю та комплексною роботою відповідних підрозділів ІВМС, до яких входять: служба охорони праці, служба військ, квартирно-експлуатаційна служба, медичний пункт, чергова служба добового наряду з відповідними технічними засобами охорони. Санітарно-технічний стан приміщень відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації, в них забезпечується необхідний тепловий, санітарний і протипожежний режим. Безпечність освітнього середовища досягається дотриманням: санітарних та протипожежних норм; вимог охорони праці; системи охорони здоров'я. В інституті є штатний начальник служби пожежної безпеки. Розроблений та погоджений в Південному територіальному відділі пожежної безпеки (м. Одеса) "План пожежної безпеки Інституту". З усім особовим складом Інституту з питань пожежної безпеки проводяться інструктажі та практичні тренування. Наказом начальника Інституту (від 01.09.2022 р. № 189) визначений позаштатний пожежно-рятувальний підрозділ. В Інституті Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія" створена служба охорони праці.

Здобувачі вищої освіти безоплатно користуються послугами медичної служби ІВМС, поліклініки та госпіталю ВМКЦ ПР у м. Одеса. З метою контролю за станом здоров'я курсанти і всі військовослужбовці в обов'язковому порядку щорічно проходять диспансеризацію, яка передбачає визначення як фізичного стану, так і стану психічного здоров'я. Для задоволення духовних потреб та психологічної підтримки в ІВМС діє душпастирська служба, якою опікується військовий священник (капелан) брат Іван Жуган та Отець Олександр, періодично з особовим складом проводяться зустрічі і духовні бесіди. Для задоволення своїх релігійних потреб курсанти відвідують релігійні обряди в храмах.

Періодичний моніторинг морально-психологічного стану здобувачів освітнього процесу, ступеня їх задоволення процесами навчання, виховання, забезпечення здійснюють психологи відділення морально-психологічного забезпечення та навчального відділення.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Розпорядком дня Інституту ВМС Національного університету Одеська морська академія передбачені години прийому з особистих питань керівним складом Інституту. У невідкладних випадках – негайно. Також ці питання можна вирішити за сприяння представників органів курсантського самоврядування або шляхом звернення до кураторів, закріплених за кожною навчальною групою курсантів:

- на 2021/2022 н.р. (наказ начальника Інституту ВМС від 29.12.2021 р. № 342);
- на 2022/2023 н.р. (наказ начальника Інституту ВМС від 08.12.2022 р. № 267).

Начальник інституту ВМС у відповідності до план-календарю періодично проводить зустрічі з підрозділами курсантів, де особисто відповідає на всі їх питання або приймає рішення щодо вирішення проблем в разі їх наявності. На зустрічі залучаються також заступники начальника інституту та начальники служб забезпечення.

Консультативну допомогу надають психологи відділу морально-психологічного забезпечення та фахівці групи психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу. Результати періодичних опитувань та тестувань здобувачів ОП свідчать про загальну їх задоволеність.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

ІВМС створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. Інформація для осіб, які мають право на спеціальні умови вступу та механізм зарахування окремих категорій вступників розміщений на сайті інституту <https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/pravylya-pryjomu-na-2022-rik.pdf>.

Особлива увага під час роботи офіцерів структур морально-психологічного забезпечення та командирів курсантських підрозділів приділяється роботі з курсантами з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей учасників бойових дій, які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Керівництво Інституту ВМС проводить активну роботу щодо дотримання етичних принципів та академічної доброчесності усіма учасниками освітньої діяльності в Інституті (Етичний кодекс університетської спільноти НУ "ОМА", [Положення про академічну доброчесність в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія"](#)) та запобігання конфліктних ситуацій в разі їх виникнення. Керівництво Інституту ВМС також постійно опікується питаннями, що пов'язані зі створенням гідних умов для усіх учасників освітнього процесу, сприятливої психологічної атмосфери, уникнення академічного плагіату, обману та хабарництва, виключення/недопущення випадків перевищення посадових повноважень.

З метою запобігання дискримінації та сексуальних домагань в Інституті призначено позаштатного радника начальника Інституту з гендерних питань та двох його помічників (здобувач вищої освіти та НПП) (наказ від 26.07.2021 № 193).

Позаштатний радник начальника Інституту з гендерних питань (помічник начальника навчального відділу) та його помічник (представляє інтереси працівників ЗС України) – Сапіга В.В., в липні 2021 року взяли участь в [онлайн тренінгу з обізнаності щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків для НПП ЗВО та ВВП ЗВО сектору безпеки та оборони України](#) (обсягом 0,25 кредитів ЄКТС).

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій розміщені на веб-сайті в розділах "[Інститут](#)" та "[Освіта](#)".

Питаннями щодо запобігання корупційній діяльності, виявлення та усунення корупціогенних факторів в Інституті ВМС опікується – заступник начальника інституту з морально-психологічного забезпечення. Основні документи, щодо антикорупційної діяльності в Інституті ВМС розміщені на веб-сайті у вкладці "[Повідом про корупцію](#)".

Розгляд звернень, скарг і заяв, що надходять до ІВМС, відбувається відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації", Закону України "Про звернення громадян" та Статутів ЗС України.

Протягом року проведені такі заходи протидії корупції: НПП (зокрема, НПП з числа військовослужбовців) пройшли базовий курс "Стоп корупція для військовослужбовців" (обсягом 0,1 кредиту ЄКТС) на платформі "Дія" (Міністерства цифрової трансформації України); проведено наради з керівниками підрозділів з питань профілактики і попередження фактів корупції, вимагання подарунків, неправомірної вигоди та ін. Під час реалізації ОП конфлікти інтересів не зареєстровані.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються [“Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”, яке розміщене у відкритому доступі на сайті Інституту ВМС.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Механізм затвердження освітніх програм регулюється [“Положенням про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти”](#) (наказ Міністерства оборони України від 09.01.2020 №4).

З метою забезпечення прозорості і привабливості ОП, підтримання її актуальності в розділі 4 [“Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”, конкретизовані механізми розроблення, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

У 2022 році на підставі Наказу Міністерства освіти і науки України від 13.01.2022 р. № 26 в освітньо-професійну програму, були внесені зміни (після обговорення з зацікавленими сторонами (стейкхолдерами)) та затверджені на засіданні Вченої Раді Інституту ВМС НУ “ОМА” від 25.08.2022 р., протокол №12.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду та удосконалення ОП реалізовано через включення обраних здобувачів вищої освіти (п 13.1 [“Положення про організацію освітнього процесу ...”](#)), яким, органами курсантського самоврядування, делеговані повноваження вносити пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм (п. 4.2 [“Положення про органи курсантського самоврядування Інституту військово-морських сил Національного університету “Одеська морська академія”](#)”).

Періодично на засіданнях кафедр за присутності кращих здобувачів вищої освіти за ОП проводиться обговорення окремих програм навчальних дисциплін з метою врахування сучасних тенденцій розвитку морських технологій.

За результатами опитування у 2020-2021 навчальному році, виявлено, що здобувачі вищої освіти, висказали побажання щодо збільшення практичних занять з ОК блоку військово-спеціальної підготовки на кораблях, катерах та суднах ВМС ЗС України. Дане побажання враховане під час складання “Плану проведення занять з курсантами (слухачами) Інституту ВМС та відділення військової підготовки Морехідного коледжу технічного флоту НУ “ОМА” у 2021-2022 навчальному році.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

В п. 3.4 [“Положення про органи курсантського самоврядування ...”](#) чітко окреслені напрямки в яких визначено, що органи курсантського самоврядування беруть участь в обговоренні та вирішенні питань, щодо: сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності курсантів; у створенні необхідних умов для проживання і відпочинку курсантів; заохочення кращих

курсантів; створення умов для самостійної підготовки (навчання) курсантів; пропаганди здорового способу життя та ін.

Розділом 4 “[Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ...](#)” чітко формалізовано, що здобувачі вищої освіти з числа членів органів курсантського самоврядування приймають безпосередню участь в обговоренні проєкту ОП. Іншим напрямком (розділ 9 “[Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ...](#)”) щодо залучення представників курсантського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП є їх участь у питаннях запобігання та виявленні академічного плагіату в наукових працях здобувачів вищої освіти.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об’єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Робоча (проєктна) група Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” щодо розробки та моніторингу ОП та НПП кафедри постійно підтримують зв’язок з роботодавцем (Командуванням ВМС ЗС України та його структурними підрозділами) через участь представників роботодавця: у корегуванні ОП; в атестації здобувачів вищої освіти (в якості голови комісії та голів підкомісій); у проведенні навчальних занять зі здобувачами вищої освіти на актуальні тематики щодо майбутньої їх сфери діяльності; круглих столах, науково-технічних семінарах та ін.

Другим напрямком зворотного зв’язку, який дозволяє покращити підготовку здобувачів вищої освіти, є обмін досвідом з провідними фахівцями-практиками ВМС ЗС України під час участі НПП кафедри у професійних об’єднаннях (в 2021 році, доцент кафедри В. Сапіга, приймав безпосередню участь у фаховому зборі з офіцерами корабельного складу ВМС ЗС України).

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар’єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Всі випускники за ОП працевлаштовуються на відповідні первинні посади та проходять службу на кораблях та у військових частинах Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

В якості зворотного зв’язку з роботодавцем (Командуванням ВМС ЗС України), який дозволяє оцінювати тенденції зміни ринку праці, є аналіз відгуків на випускників Інституту, що надходять по лінії Командування підготовки ВМС ЗС України (відгуки аналізуються на засіданнях кафедр з відпрацюванням пропозицій щодо подальшого вдосконалення програм навчальних дисциплін та ОП). Враховуючи специфіку діяльності випускників Інституту та реалізація у ЗС України системи управління кар’єрою, НПП кафедри приймають участь у розробці програм та документів ВМС ЗС України (В. Сапіга приймав активну участь (з питань освітньої діяльності) у розробці програми “Військовий моряк 2035” ([вкладка робота зі стейкхолдерами](#))).

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти контролюються на відповідних рівнях в залежності від вагомості питання (наприклад, контроль за виконанням вимог щодо навчальних планів здійснює заступник начальника Інституту з навчальної та наукової роботи). Контроль за здійсненням процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та організаційні питання проводяться підрозділами Інституту ВМС, а саме, навчальним відділом, науково-організаційним відділом.

Проблемні питання та напрямки удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Інституті формалізовані у розділі 10 “[Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ...](#)”.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Освітньо-професійна програма “Корабельні енергетичні установки” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка акредитується вперше.

“Відомість про самооцінювання освітньої програми “Корабельні енергетичні установки” є у відкритому доступі в мережі Інтернет та складена з дотриманням норм академічної доброчесності.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Залучення учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП регулюється “[Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності](#)” та “[Положення про академічну доброчесність ...](#)”.

В інституті ВМС проводиться системна робота з залученням групи кращих методистів з контролю навчальних занять, що дозволяє покращувати якість освітнього процесу через удосконалення методики викладання навчального матеріалу.

Згідно тижневого розпорядку дня, кожен п’ятницю в курсантських підрозділах проводиться підведення підсумків освітнього процесу, на яких присутні куратори груп (призначені з числа НПП). Під час підведення підсумків, розглядаються проблемні питання щодо покращення освітнього процесу. Під час навчально-методичних зборів, проводиться аналіз дотримання процедур внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу.

13.01.2022 року, НПП Інституту приймали участь у [Міжвідомчому семінарі із актуальних проблем забезпечення якості освіти в ЗВО з специфічними умовами навчання](#) (організатори Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти та Національна академія Служби безпеки України).

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Структурними підрозділами Інституту ВМС, що приймають участь у здійсненні процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти є:

- навчальне відділення інституту – організація освітньої діяльності та її науково-методичне забезпечення, зокрема, проведення систематичного контролю за діяльністю кафедр Інституту, організація підведення підсумків на рівні інституту;
- кафедри – проведення навчальної, методичної, наукової і науково-технічної та організаційної діяльності, зокрема, реалізація освітньої програми, контроль занять та взаємні відвідування викладачів, аналіз та удосконалення ОП;
- командири підрозділів курсантів – організація плідної самостійної роботи курсантів; координація взаємодії здобувачів вищої освіти з НПП; щотижневе підведення підсумків та ін.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

В Інституті Військово-Морських Сил основні права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регламентуються документами, які розміщені на [сайті Інституту](#) і є загальнодоступними:

- [Положення про Інститут Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#) ;
- [Положення про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Положення про оцінювання знань курсантів \(слухачів\) за кредитно-модульною системою в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Положення про планування та облік навантаження науково-педагогічних працівників в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Положення про академічну доброчесність в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Положення про порядок визнання результатів навчання, які отримані у неформальній освіті Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Положення про індивідуальний графік навчання курсантів в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Положення про органи курсантського самоврядування Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Колективний договір на 2017-2020 рр. прийнятий на загальних зборах трудового колективу Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”](#);
- [Положення про вільний вибір курсантами \(слухачами\) Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” вибіркових навчальних дисциплін.](#)

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проєкту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

Враховуючи особливості діяльності Інституту ВМС, як вищого військового навчального закладу, проєкт ОП на веб-сайті ІВМС не оприлюднювався. Проєкт ОП був надісланий до Командування ВМС ЗС України для отримання зауважень та пропозицій, які були враховані. ОП погоджена замовником – Командувачем ВМС ЗС України.

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Освітня програма розвивається з огляду на існуючі тенденції в військовій сфері, досвід повномасштабної російсько-української війни, вимог роботодавця (Командування ВМС ЗС України) на підготовку майбутніх військово-морських офіцерів для ВМС ЗС України.

Виходячи з проведеного самооцінювання освітньої програми “Корабельні енергетичні установки”, визначено сильні сторони ОП:

– ОП спрямована на здобуття знань, умінь, навичок та досвіду з експлуатації корабельних енергетичних установок, керування військовими колективами, що в підсумку дозволяє досягнути цілей ОП: формування та розвиток загальних і професійних компетентностей майбутніх офіцерів, які здатні керувати військовими колективами і можуть розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми професійної діяльності у сфері технічної експлуатації корабельних енергетичних установок; продовження навчання на другому рівні вищої освіти.

– практична підготовка, яка забезпечується не тільки тренажерною та лабораторною базою і інфраструктурою Національного університету “Одеська морська академія”, а також, проведенням занять та практик, стажування на кораблях та частинах ВМС ЗС України (гарантоване місце працевлаштування випускників) та корабельної практики на кораблях країн-партнерів;

– можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії у межах практичної підготовки за обраними вибірковими освітніми компонентами, що сприяє всебічному професійному розвитку здобувачів у межах спеціальності;

– кадровий склад викладачів кафедри, що забезпечують ОП у 2022/23 навчальному році, складається на 55,6% з тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання, 60% складають професіонали практики. Також до проведення практичної підготовки залучаються професіонали-практики з боку роботодавця (за окремим планом).

Проте, за результатами самооцінювання визначена слабка сторона ОП:

військово-політична та економічна ситуація в Україні впливає на надходження новітніх зразків корабельних технічних засобів і програмного забезпечення, що не дозволяє в повному обсязі забезпечувати впровадження досягнень сучасних технологій в практику підготовки військових фахівців за ОП. Хоча це частково компенсується практичною підготовкою здобувачів вищої освіти на кораблях, катерах та суднах ВМС ЗС України та країн членів НАТО.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Подальший розвиток ОП визначається наступними змінами, що стосуються сектору безпеки та оборони України, а саме:

– динаміка змін у секторі безпеки та оборони України, яка обумовлена війною технологій (повномасштабна російська-українська війна) призводить до активного надходження озброєння та військової техніки, зокрема, кораблів та роботизованих безпілотних комплексів, від іноземних партнерів, що впливає та буде впливати на зміну змісту та спрямованості підготовки фахівців для ВМС ЗС України;

– перспективні кораблі (катера, судна) та підводні човни оснащуються двигунами, що працюють на альтернативних джерелах енергії, частина з них стає безпілотними;

зміна базових документів ВМС ЗС України, а саме: “Стратегія Військово-Морських Сил Збройних Сил України 2035” та “Доктрини. Військово-Морські Сили Збройні Сили України;

– дорожня карта щодо реалізації нової редакції “[Концепції трансформації системи військової освіти](#)” (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1490).

